

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 168

1 Νοεμβρίου 2005

Ὑπεύθυνοι διαχειριστές

Μέ μιά υπέροχη εἰκόνα, ἐρμηνευτική τοῦ μεγαλείου τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης καί προσδιοριστική τοῦ ἡγετικοῦ ρόλου του, φέρνει ὁ ἅγιος Γρηγόριος κοντά μας καί κάνει προσιτό τό σχετικό ἀπόσπασμα τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τῆς Γένεσης.

«Ὅπως κάνει ἕνας ἀγαθός ἐστιάτορας, ἔτσι κάνει καί ὁ Θεός. Ὁ ἐστιάτορας, δέν φέρνει στό σπίτι τόν καλεσμένο στό τραπέζι, πρὶν ἐτοιμάσει τὰ φαγητά. Ἀλλά, τὰ ἐτοιμάζει πρῶτα ὅλα, μέ εὐπρέπεια, στολίζει μέ τόν ἀπαραίτητο διάκοσμο τό σπίτι, τὰ ἀνάκλιντρα, τὴν τράπεζα, καί ἔτσι, ἀφοῦ εἶναι ὅλα ἔτοιμα γιὰ τό φαγητό, φέρνει στό σπίτι τόν δαιτυμόνα. Κατά τόν ἴδιο τρόπο καί ὁ πλούσιος καί μεγαλοπρεπής ἐστιάτορας τῆς φύσης μας, καταστόλισε πρῶτα τὴν κατοικία μας μέ παντοειδεῖς ὁμορφιές καί ἐτοίμασε τὴ μεγάλη αὐτὴ καί πολυποίκιλη πανδαισία καί, μετὰ, εἰσάγει τόν ἄνθρωπο. Καί τοῦ δίνει, ὡς ἔργο, ὄχι τὴν κτήση αὐτῶν, πού δέν εἶναι αὐτῆς τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ τὴν ἀπόλαυση τῶν παρόντων. Καί γι' αὐτό τό λόγο δίνει διπλὴ διάσταση στὴν

ὑπαρξή του, μέ τό νά συνενώσει στό πρόσωπό του τό θεῖο καί τό γήινο στοιχεῖο, ὥστε καί μέ τά δύο νά βρίσκεται κοντά καί νά μπορεί νά ἀπολαμβάνει καί τά δύο. Τήν κοινωνία του μέ τό Θεό, ἐξ αἰτίας τῆς θειοτέρας του φύσης. Καί τά ἀγαθά τῆς γῆς, μέ τήν ἀνθρώπινη, ὑλική αἴσθησή του».

Η φύση, τό ἐργοτάξιο τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ χαρά μας, ὁ τροφοδό-
της μας καί ὁ συντηρητής τῆς βιολογικῆς ὑπαρξῆς μας.
Ζοῦμε καί κινούμαστε μέσα στό πῶρο καί στό χρόνο. Ἀξιο-
ποιοῦμε τή δύναμη καί τά προϊόντα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός
μας. Καί καταξιώνουμε, μέσα σ' αὐτό τό ἐναρμονισμένο φυσικό
περιβάλλον, τή μιά καί μοναδική διαδρομή τοῦ προσώπου μας.

Η πρόσκληση τοῦ Δημιουργοῦ μας «αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε
καί πληρώσατε τήν γῆν καί κατακυριεύσατε αὐτῆς» (Γενέσ.
α' 28), στόχευε στήν ἀνάδειξή μας σέ κυβερνήτες καί διαχειρι-
στές καί νομεῖς τῶν δυνάμεων τῆς φύσης καί τῶν ἀγαθῶν τοῦ
χώρου, πού μᾶς περιβάλλει. Καί ἡ ἱστορία, καθὼς ἐκδιπλώνεται,
δυναμικά καί μεγαλόπρεπα, κατά τή ροή τῶν αἰώνων, ἐπαληθεύει
τήν κλήση μας καί ἀμείβει τό μόχθο μας. Κυκλοφοροῦμε, μέ
οἰκειότητα καί ἄνεση στό φυσικό μας περιβάλλον. Ἀπολαμβάν-
ουμε τήν «ἐστίαση» καί τό πλήρωμα τῆς χαρᾶς στόν εὐρύ «οἶκο
τοῦ Θεοῦ». Καί συγγράφουμε τό χρονικό τοῦ μόχθου μας καί
τόν ἀπολογισμό τῶν θείων εὐλογιῶν.

Η εὐχέρεια ὑποταγῆς τῶν νόμων τῆς φύσης στήν ἀνθρώπινη
θέληση, παραμένει τό σταθερό κίνητρο γιά ἐπιστημονική
ἔρευνα καί γιά τεχνολογική ἀνάπτυξη. Καί ἡ προοπτική χρήσης
τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν γιά τήν ἐξυπηρέτηση τοῦ βίου, δημιουργεῖ
τή σταθερή σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν ἀνόργανη καί τήν ὀρ-
γανική ὕλη καί ἀναπτύσσει τό ἐνδιαφέρον γιά ἐκμετάλλευση
καί ἀξιοποίηση τοῦ διάσπαρτου πολύμορφου πλούτου.

ΟΙ ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ

Νφιαλτικές για τον 'Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο οι κόκκινες κάρτες. Οι άπανωτές έπισημάνσεις των λαθεμένων έπιλογών του και των άποτυχημένων πρωτοβουλιών του. Ρανίδες πορφυρού αίματος, σήματα άπογοήτευσης, όδύνης και άναβρασμού του προδωμένου έκκλησιαστικού Σώματος, οι ίδιες κάρτες, έγγραφουν σελίδες ύποβάθμισης και άλλοτρίωσης της σύγχρονης έκκλησιαστικής ζωής.

Ό Χριστόδουλος, σαστισμένος και τραγικά άμήχανος, σύρει, άρρυθμα, τά βήματά του στό γήπεδο της έξουσίας. Δέ βρίσκει τρόπο νά άνασυντάξει τίς δυνάμεις του. Καί δέ δείχνεται ικανός νά άποτολμήσει ήρωϊκή έξοδο άπό τόν κλοιό των άποτυχιών του. Δάσος πύρινο, γύρω του, οι κόκκινες κάρτες. Οι έντολές νά σταματήσει την πρόκληση και νά άποσυρθεϊ, όριστικά, έξω άπό τόν άγωνιστικό στίβο.

Μέ όράματα και μέ προσδοκίες τόν ύποδέχτηκε ό λαός του Θεού, πρίν έπτά χρόνια, ως καινούργιο πρωταγωνιστή στην κούρσα της σύγχρονης έλληνικής έκκλησιαστικής ιστορίας. Έμπιστεύτηκε τίς έλπίδες του στό νεανικό του σφρϊγος. Πίστεψε, πώς θά άναδειχτεϊ ικανός νά σταματήσει, μέ δυναμική κίνηση, τό χορό της διαφθοράς, πού καταμόλυνε, επί ένα τέταρτο του αιώνα, τά Άγια των Άγίων. Πώς θά δρομολογήσει, μέ μόχθο, αλλά και μέ έπιμονή, την καθαρότητα και την άξιοκρατία. Πώς θά έπιστρατεύσει, μέ κρίση σοφή και μέ διαδικασία άδιάβλητη,

τούς άφανείς ήρωες και θά τούς χαρίσει στό λαό, ως γνήσιους πατέρες. Πώς θά άναδείξει την αύλή της Έκκλησίας προέκταση του Ύπερώου της Πεντηκοστής και κέντρο άποθεραπείας άπό τό ψυχικό άλγος.

Τώρα, έφτά χρόνια μετά, ή καθολική έμπειρία και ή άταλάντευτη όμολογία είναι, πώς ό Χριστόδουλος άπέτυχε. Σέ όλα του τά άθλήματα (άν ήταν άθλήματα) και σε όλες τίς διορθωτικές (άν ήταν διορθωτικές) δοκιμές του. Οι κόκκινες κάρτες ύψώθηκαν ή μιά πλάι στην άλλη. Καί άνεμίζουν. Αϊματώνουν τόν όρίζοντα. Έπικεντρώνουν την προσοχή των κερκίδων στις άδεξιότητές του, στις πονηρές παρασπονδίες του, στις άπανωτές ήττες του. Φοβίζουν και άπογοητεύουν εκείνους, πού στηριξαν πάνω του τίς έλπίδες τους. Άνανεώνουν τόν καγχασμό στά πρόσωπα της άθεις όλιγαρχίας.

1. Ό Χριστόδουλος, άπροσδόκητα και άνέλπιστα, στελέχωσε τόν άρχιεπισκοπικό του οίκο και την έπιτελική του όμάδα άπό κραγμένους και δακτυλοδεικτούμενους τύπους των συνοικιακών καταγωγών. Καί στηθηκε, ανάμεσα τους, ως μαέστρος μιās κακόφημης και κακόφωνης όρχήστρας, πού δέν είναι σε θέση νά δώσει άλλο ήχο, παρά τούς άποκρουστικούς τριγμούς της έσχατης διαφθοράς. Οι θεσμικά άναγνωρισμένοι κριτές πάγωσαν. Οι θεατές και άκροατές τρελλάθηκαν. Καί οι κόκκινες κάρτες άνέμισαν και τόν άποδοκίμασαν.

2. Ὁ Χριστόδουλος ὄρμησε στό στάδιο τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἄθλησης, μέ τόν ἄερα τοῦ ἀνατολίτη ἡγεμόνα. Αὐτοπροβλήθηκε ὡς ἡ ἀδιαμφισβήτητη αὐθεντία καί ὡς ἡ ὑπέρτατη ἐξουσία. Καί ἄρχισε νά αὐτοσχεδιάζει καί νά αὐθαρετεῖ. Τίς γνώμες τῶν συνιεραρχῶν του καί συνυπευθύνων του στή Συνοδική συνδιακονία, τίς ἀντιμετώπισε ὡς ψελλίσματα μεираκίων. Τίς ἄφησε πίσω του μέ περιφρόνηση. Καί μονοπώλησε τοὺς σχεδιασμούς καί τοὺς χειρισμούς στήν πλοήγηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σκάφους. Τό ἀποτέλεσμα: Δέν πέρασε καιρός καί οἱ γκάφες του τόν ἀποκρυπτογράφησαν. Καί οἱ κόκκινες κάρτες ἔβαψαν τόν ὀρίζοντα.

3. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ὑποσχέθηκε κάθαρση τοῦ ἡγετικοῦ, ἐπισκοπικοῦ σώματος. Τόν ἑαυτό του τόν ἐξήρесе ὑποπτα. Διακήρυξε, πῶς αὐτός δέν ἀποτελεῖ «μέρος τοῦ προβλήματος» πού ταλανίζει τήν Ἐκκλησία. Καί ἔδωσε λόγο τιμῆς, πῶς θά ἀποκαθάρει τήν κόπρo τοῦ Αὐγείου. Ἡ πράξη του, ὅμως, δέ λειτούργησε ὡς ἀγώνας κάθαρσης, ἀλλά ὡς σκηνοθεσία ὑποκρισίας. Ἀπλῶσε ἕνα μακιγιαζ ἀθωότητας στά καταστιγματισμένα πρόσωπα. Καί διατήρησε ἄθικτο τό βόρβορο τῆς διαφθορᾶς. Οἱ παρατηρητές δέ γελάστηκαν. Διέκριναν τήν ὑποκρισία. Καί ὕψωσαν τήν κόκκινη κάρτα τῆς ἀποτυχίας.

4. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ὥρμησε στήν ἐπικαιρότητα μέ τό μαστίγιο τοῦ δήμιου. Δέν μπήκε στόν κοινωτικό στίβο, γιά νά δέσει πληγές καί γιά νά βοηθήσει στήν ἀνάρρωση τῶν ἀλλοτριωμένων συνειδήσεων. Ἔσκουξε, κούνησε ἀπειλητικά τό δάχτυλο, μοίρασε προσβλητικούς χαρακτηρι-

σμούς, κατακεραύνωσε τήν κοσμική ἐξουσία, τοὺς ὑπηρέτες τῆς μαζικῆς ἐνημέρωσης, τήν ἀνήσυχη διανόηση, τοὺς ἐργάτες τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου, τοὺς πάντες. Ἐκτός ἀπό τόν ἑαυτό του καί τοὺς τροφίμους τοῦ βρωμεροῦ περιβάλλοντός του. Ἔτσι, δημιούργησε κύμα προβληματισμοῦ. Καί ὀγκώδη παράταξη ἀντιπάλων. Φυσική καί ἀναμενόμενη ἡ καθολική ἀντίδραση. Καί ἡ κόκκινη κάρτα, ἡ δηλωτική τῆς ἀποτυχίας του.

5. Ὁ Χριστόδουλος, ἀνίκανος νά δαμάσει τίς ὑπερτροφικές φιλοδοξίες του, ὑποτίμησε καί πίκρανε τοὺς ἑλλαδικούς συλλειτουργοὺς του. Καί ὄχι μόνο. Συγκρούστηκε μέ τήν ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔρριξε σέ περιπέτεια τήν Ἀγιοταφική Ἀδελφότητα καί ὀλόκληρη τήν Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, ἔγινε μοχλὸς διάσπασης καί ἀναταραχῶν στήν οἰκουμενική τήν Ὁρθόδοξη οἰκογένεια. Καί οἱ πράξεις του καταγράφηκαν. Καί ἀποτύπωσαν φάση τρόμου στήν κόκκινη κάρτα τῆς ἀποτυχίας του.

Μή ψάχνετε καί μὴν ἀναζητᾶτε παράγοντες, πού διαφοροποιοῦνται καί ἐπικρίνουν τοὺς προβολεῖς τῶν κόκκινων καρτῶν. Τό εὐτύχημα γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καί ἀτύχημα γιά τόν ἀποτυχημένο Ἀρχιεπίσκοπο, εἶναι ὅτι ἡ κρίση εἶναι ὁμόφωνη καί ἡ ἀντίδραση καθολική. Ὑστερα ἀπὸ τὰ ἄλλεπάλληλα λάθη καί τίς ἐπικίνδυνες στραβοτιμονιές τοῦ Ἐπισκόπου, πού ὁ λαὸς τόν ὑποδέχτηκε ὡς μαέστρο Ὁρθόδοξης ἀρμονίας καί τήν ἀλυσίδα τῶν ἀπογοητεύσεων, πού καθήλωσαν τό ἀνυποψίαστο ποίμνιο, οἱ πάντες ὑψώνουν κόκκινες κάρτες. Διαμαρτύρον-

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος καὶ ἱατρός τῶν Κυθήρων πατήρ Πέτρος Μαριᾶτος, μέ ἐπιστολή του, διαμαρτύρεται γιὰ ὅσα γράψαμε, σχετικά μέ τή μετάθεση τοῦ Μητροπολίτη τους Κυρίλλου. Ἐπειδή τό θέμα εἶναι σοβαρό καί ἐπειδή ὁ αἰδεσιμολογιώτατος, μέ τό ὑστερόγραφό του, ἀφήνει σέ μᾶς τήν πρωτοβουλία τῆς δημοσιοποιήσεως τῶν ἀπόψεών του, δημοσιεύουμε ὁλόκληρη τήν ἐπιστολή του, καθώς καί τή δική μας ἀπάντησή.

Πρωτοπρεσβύτερος -Γιατρός
ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΙΑΤΟΣ

Ἄγία Πελαγία Κυθήρων, 31-8-05
Σεβασμιώτατε πατέρα,

Σᾶς γράφω τά παρακάτω λόγια, αὐτό-
κλητος, μέ τό δικαίωμα πού μοῦ δίνει ἡ ἐκ-
τίμηση στόν ἀγῶνα σας, ὁ σεβασμός μου

ταί καί ζητοῦν τήν ἀπομάκρυνσή του
ἀπό τό πηδάλιο τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑψώνουν κόκκινη κάρτα οἱ συν-
επίσκοποί του, κουρασμένοι καί προ-
βληματισμένοι γιὰ τό αὔριο.

Ὑψώνουν κόκκινη κάρτα οἱ ἐκκλησια-
στικοί ἀναλυτές καί τά θρησκευτικά
φύλλα, πού, ἴσαμε προχθές, θυμίαζαν,
μέ ἐγκωμιαστικό λόγο, τό πρόσωπο
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Ὑψώνουν κόκκινη κάρτα οἱ Θεολο-
γικές Σχολές, πού, κατά τεκμήριο, βη-
ματίζουν στό πλευρό τῆς ἐκκλησια-
στικῆς Ἱεραρχίας καί ἐπεξεργάζονται,
μέ ὁδηγό τή θησαυρισμένη ἐπιστημο-
νική γνώση τους, τά ποιμαντικά ἀνοί-
γματα τῆς κεντρικῆς Συνοδικῆς διοίκη-
σης καί ὅλων τῶν περιφερειακῶν φορέ-
ων τοῦ ἀποστολικοῦ χαρίσματος.

Ὑψώνουν κόκκινη κάρτα-κατά τρο-
μακτική πλειοψηφία-οἱ δημοσιογρά-
φοι, πού παρακολουθοῦν, ἄγρυπνοι,
τήν ἐκκλησιαστική ἐπικαιρότητα καί
στιγματίζουν, μέ ἀμείλικτο λόγο, τίς

στό πρόσωπο καί τό -ἀκατάλυτο ἀπό ἔμπα-
θεῖς ἀποφάσεις-ἀρχιερατικό σας ἀξίωμα,
ἀλλά καί ἡ χαρά πού εἶχα νά μοῦ ἀπο-
στείλετε πρό 2/ετίας ὠρισμένα βιβλία σας,
ἐνισχυτικά στήν δύσκολη ἐπιλογή μου νά
ἱερωθῶ.

Μεγάλη πικρία μοῦ προκάλεσε, Σεβα-

έκτροπές καί τίς διαστροφές.

Ὑψώνουν κόκκινη κάρτα οἱ θεατές
«τοῦ καναπέ», πού ἔχουν κατακου-
ραστεῖ νά παρακολουθοῦν ἐκκλησια-
στικά σκάνδαλα καί φουσκωμένα λό-
για τοῦ πρώτου καί κύριου ὑπεύθυ-
νου. Καί ἀπαιτοῦν νά ἀποσυρθεῖ ἀπό
τό πόστο του καί νά παραχωρήσει τή
θέση σέ ἄλλο πρόσωπο, σέ φωτισμέ-
νο Ἐπίσκοπο καί τολμηρό ἡγέτη.

Ἀπό κάθε γωνιά καί ἀπό κάθε καρ-
διά ἀνεβαίνει στά ὕψη ἡ κόκκινη κάρτα
καί τό αἶτημα τῆς ἀλλαγῆς.

Θά ἀκούσει ὁ Χριστόδουλος τήν
κραυγή τοῦ πόνου καί τήν ὁλοκάρδια
ἐκκληση; Ἄν κάτι τέτοιο συμβεῖ, θά
εἶναι θαῦμα. Θά σηματοδοτεῖ ἡ πράξη
μετάνοιας, ἱκανῆς νά ἐλκύσει τή συγ-
χωρητική Θεία Χάρη, ἡ παρέμβαση
σωστική τοῦ Θεοῦ, πού δέν ἀνέχεται
τούς κοσμικούς λεονταρισμούς καί τή
διαφθορά.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

σμιώτατε, τό σχόλιό σας στό 1^ο τεύχος τοῦ Αὐγούστου τῆς «Ε.Π.», γιά τόν ἐπίσκοπο Κύριλλο Χριστάκη. Ἡ πικρία μου αὐτή ὀφείλεται σέ τρεῖς λόγους:

Α) Στήν ἄγνοια ἢ παραγνώριση ὠρισμένων στοιχείων τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτείας τοῦ σ. Κυρίλλου.

Β) Ἡ ἀχάριστη συμπεριφορά πρὸς ἓνα ἄνθρωπο πού ἦταν θιασώτης τῶν ἀπόψεών σας καί πιστό τέκνο τοῦ σ. πρώην Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνου.

Γ) Οἱ -ἥκιστα- ἀγαπητικοί χαρακτηρισμοί.

Α) Παίρνοντας, Σεβασμιώτατε, σέ ὠριμη ἡλικία τήν δραματική ἀπόφαση νά χειροτονηθῶ πρεσβύτερος, ἐγνώριζα ὅτι σέ τοῦτες τίς δύσκολες ἐποχές θά πορευόμουν πολλές φορές μέ μοναξιά. Εἶχα ὅμως καί ὠρισμένα στηρίγματα: Τήν παλιά μου παιδεία στήν ΧΦΕ καί στό Οἰκοτροφεῖο. Τίς παρακαταθήκες τοῦ Νικολάου Σελέντη. Τήν ὑπαρξη σωστῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, ὅπως σεῖς καί ὁ σ. Κωνσταντῖνος, τόν ὁποῖο-τουλάχιστον νεώτερον- τόν θαύμαζα. Εἶχα κι' ἓνα ἐπίσκοπο στά Κύθηρα πού ἦταν ἀσυμβίβαστος. Ἐκεῖ, ἐπιτρέψατέ μου νά ἔχω καλύτερη γνώση ἀπό σᾶς.

Καί προχώρησα στήν ἱερωσύνη, ἀποθέτοντας τίς ἐλπίδες μου στόν Κύριο Ἰησοῦ.

Στήν 7/τῆ του θητεία ὁ Κύριλλος Χριστάκης δέν ἀγαπήθηκε μόνο καί ἔγινε πνευματικός πατέρας γιά τούς Κυθηρίους, ἀλλά ἦταν καί μία ἐγγύηση γιά τήν τοπική ἐξυγίανση τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τά περιβόητα σκάνδαλα. Τά κατάφερε ἀριστοτεχνικά. Ὁ κόσμος στά Κύθηρα ἠρέμησε. Κι' ὅλα αὐτά ἔγιναν χωρίς ἀντεγκλήσεις, μίσση ἢ διχόνοιες. Ὁ ἴδιος δέ, ἀπειλούμενος, κατ' εὐθεΐαν μέ δολοφονία, ἔδειξε σθένος ἄξιο μεγάλου ἱεράρχη.

Δέν θά ἀναφερθῶ στό κοινωνικό του ἔργο. Οὔτε στίς διαπροσωπικές του σχέσεις μέ τόν κληρο καί τό μικρό του ποίμνιο. Ἄλλωστε, ἐκεῖ τοῦ πετᾶτε κι' ἓνα ξεροκόμ-

ματο, πιθανῶς γιά νά τόν κατηγορήσετε ἐντονώτερα γιά τήν ἀποδοχή τῆς μετάθεσής του.

Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νά σᾶς πληροφορήσω, πῶς ἂν ὁ Γιοσάκης σήμερα δέν κατέχει θέση κλειδί στήν ἐκκλησιαστική διοίκηση ἢ ἀκόμα καί στήν Ἱεραρχία(!) αὐτό ὀφείλεται στήν ἐπιδέξια ἀντίδραση τοῦ Κυρίλλου καί ἐνός ἀκόμη νεαροῦ (Μητροπολίτη σήμερα μεγάλης ἐπαρχίας) κληρικοῦ. Τό ἂν δέν δημοσιοποίησε ὠρισμένες ἰδιωτικές ἐνέργειες πού θά «ἔκαιγαν τήν προσπάθειά του», αὐτό ὀφείλεται στήν σωφροσύνη αὐτοῦ τοῦ ταπεινοῦ καί μετριοπαθοῦς ἐπισκόπου, τοῦ χωρίς περγαμηνές καί «συλλογές ἐγκολπίων».

Ἐπειδὴ δέ εἶμαι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος πού συζήτησε μαζί του τό ἐνδεχόμενο τῆς μεταθέσεώς του- τήν ἡμέρα τῆς παραιτήσεως τοῦ Θεοκλήτου- ἔχω ἱερό καθῆκον ἀπέναντι τῆς συνειδήσεώς μου νά σᾶς μεταφέρω τήν πρώτη του φράση: «ἐγώ δέν πρόκειται νά ἐμπλακῶ σέ ἀναζήτηση ψήφων γιά μετάθεση, οὔτε νά ξημεροβραδυάζομαι στά τηλέφωνα, χάνοντας τήν ἡσυχία καί τήν προσευχή μου».

Ἄν σᾶς ἐνδιαφέρει, ἡ δική μου προτροπή ἦταν: «Νά μή ζητήσετε μέ κανένα τρόπο μετάθεση. Ἄν, ὅμως, σᾶς τό ζητήσῃ ἡ Ἱεραρχία νά ὑπακούσετε. Ἐμεῖς εἴμαστε λίγοι. Ἐκεῖ εἶναι πολλοί καί ἔχουν ἀνάγκη».

Μετά ἐλάχιστες ἡμέρες ἄρχισαν τά τηλεφωνήματα· ἀπό τά ἄλλα μέρη πρὸς τά Κύθηρα, ὅχι ἀντιστρόφως.

Κι' ὅταν μᾶς ἀποχαιρετοῦσε σ' ἓνα ταπεινό γεῦμα, δέν ξέρω πόσο μπόρεσε νά κρῦψει τά δάκρυά του, ὁμολογώντας πλὴν τήν ἀδυναμία του νά πεῖ ὅχι γιά ἓνα τόπο πού εἶχε ἀγαπήσει τόσα χρόνια. Ἐνα τόπο, ὅπου ὁ πνευματικός του πατέρας σ. Κωνσταντῖνος εἶχε ἀφήσει καρπό ἔτοιμο. Καί τόν ὁποῖο (ἐνν. πατέρα του) οὐδ' ἐπὶ στιγμῇ ἔπαψε νά ἀγαπᾷ καί νά σέβεται καί

νά μνημονεύει πάντοτε στην πρόθεση, όπως καί σās, Σεβασμιώτατε.

Β) Όσο γιά «τή μαχαιριά» έπιτρέψτε μου νά τήν εκλάβω ως λογοτεχνικό στοιχείο. Διαφορετικά αποτελεί πολύ λανθασμένη εκτίμηση δική σας, ελπίζω όχι καί τοῦ σ. Κωνσταντίνου. Ουδέποτε ὑπῆρχε περίπτωση ἀποκαταστάσεως τήν Καρδίτσα-εὐκταίας κατά τά λοιπά-τοῦ Κωνσταντίνου. Τοῦτο ἦταν ἀπόλυτα εὐκρινές γιά κάθε νηφάλιο παρατηρητή. Συνεπῶς χαρά ἔπρεπε νά προξενήσει ἡ τοποθέτηση τοῦ Κυρίλλου ἐκεῖ, όχι πικρία.

Δέν μπορῶ νά εκφέρω γνώμη γιά τήν ψῆφο τοῦ σ. Κυρίλλου στήν Σύνοδο. Ἡ ψῆφος εἶναι μυστική. Προφανῶς ἔχετε ἀντίστοιχη πληροφόρηση. Γνωρίζω, ὅμως, μέ τί διαθέσεις ἐφευγε ἀπό τά Κύθηρα καί μέ πόση λύπη ἐπέστρεφε ὅταν δέν πετύχαινε αὐτό, πού εἶχε ἐπιδιώξει. Ἐκτός τούτου θυμᾶμαι τήν λύπη του ὅταν-λόγω τοῦ ὀξέως ὕφους τοῦ Σεβ. Ἀνδρέα-ματαιώθηκε κάποιου εἶδους καταλλαγή.

Όσο γιά τόν ισχυρισμό σας πῶς «ὅσοι τόν συναναστράφησαν προσυπογράφουν ὅτι ἐνοιωθε ἀδικημένος...» μέ τόσο μικρή ποίμνη, εἶναι ἔωλος: Ὁἷδιος ἐδειχνε ἀλλά καί ισχυριζόταν πῶς τά Κύθηρα «τοῦ φτάνουν καί τοῦ περσεύουν». Συνεπῶς πολλοί μαζί μ' ἐμένα προσυπογράφουν τό ἀντίθετο.

Γ) Ἄν, ὅμως, ὑποθέσουμε πῶς σ' ὅλα τά πιό πάνω ἔχετε σεῖς δίκη καί ἐμεῖς πού τόν ζήσαμε ἄδικο, οἱ χαρακτηρισμοί πού χρησιμοποιεῖτε στό ἄρθρο σας, εἶναι τό κατ' ἐξοχήν στοιχείο πού μοῦ προκάλεσε ὀδυνηρή ἐκπληξη καί ἀφατη θλίψη.

Πόσο τά «ὑπηρετήσε δουλικά», «προδι-αγραφές (sic) πού δέν ἐπειθαν», «πενιχρή θεολογική παιδεία», «ἀτολμία», «παληά ξε-κούρδιστη λατέρνα» «ἐκανε καί τί δέν ἐκανε!», «ἀντιπαροχή εὐνοϊκῆς ψήφου» (σέ τί); «κομπάρσος ψηφοφόρος», «ἡδονή τῆς κούφιας προαγωγῆς», «λησμονημένος μπό-

γος», ἀποπνέουν ἀγάπη;

Ἕνας πρὸς ἕναν οἱ χαρακτηρισμοί ἀναιροῦνται. Ἀλλά δέν εἶναι αὐτό τό θέμα. Τό θέμα εἶναι: Τόν ἀγαπᾶτε τόν Κύριλλο;

Ἡ ἀκροτελεύτια προτροπή σας ἐπιτρέπει στόν ἀναγνώστη νά ἀμφιβάλλει: Σάν ἀδυσώπητος, αὐστηρός πατέρας τοῦ ἐπιδείτε τήν ἀπειλή τοῦ ἀρχιερατικοῦ του ἀπολογισμοῦ. Καί σέ τέτοιον πατέρα ὁ Κύριλλος δέν θά μπορέσει νά δεῖ ἀγάπη. Θά δεῖ ἕνα μικρόψυχο δικαστή. Ἐπομένως ἡ χρησιμότητα τοῦ σημερινοῦ σχολίου σας ὡς ἀποδεικτικοῦ-μετά ἀπό 10 ἢ 20 χρόνια-τοῦ πόσο δίκη εἶχατε, εἶναι ἡ μηδενική ἡ καταστροφική: δέν προάγει τήν νήψη καί τήν μετάνοια, ἀλλά δημιουργεῖ ἄμυνα καί περιχαράκωση. Ἐλπίζω ἀπό μέρους του-ὅσο μπόρεσα νά τόν γνωρίσω-ὀχι καί ἐκπτώση τῆς ἀγάπης του πρὸς σās.

Μόνο πού, κρυφά, μπορεῖ κάπου-κάπου νά δακρύζει ὅταν σās μνημονεύει τήν Πρόθεση...

Σεβασμιώτατε, δέν θά σās ἔγραφα τόσα ἂν δέν σās ἐκτιμοῦσα, ἂν δέν σās εἶχα συμμερισθεῖ σέ πολλά κι' ἂν δέν σās σεβόμουνα. Ἐκλάβετε τό Γράμμα μου ὡς μία ἐξομολογητική, υἱική ἀναφορά. Αὐτό, τουλάχιστον, θέλησα νά εἶναι... Ἵσως τά κατάφερα.

Μέ παντοτινό σεβασμό καί ἀγάπη

Πρεσβύτερος Πέτρος Μαριᾶτος

Υ.Γ. Ἡ ἐπιστολή αὐτή εἶναι προσωπική. Ἀνήκει μόνο στόν ἀποδέκτη της. Συνεπῶς οἰαδήποτε γνωστοποίηση ἢ δημοσιοποίησή της εἶναι ἀποκλειστικό προνόμιο του.

Ὁἷδιος

ΚΑΙ Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

13 Σεπτεμβρίου 2005

Αἰδεσιμολογιώτατε,

Ἔλαβα τήν ἐπιστολή σας. Καί τή διάβασα μέ πολλή προσοχή. Ἐκτίμησα τήν ἀγάπη σας στό Μητροπολίτη Κύριλλο, ὑπογράμμισα,

ὁμως, καί τὰ ἐκκλησιολογικά καί τὰ ἱερο-
κανονικά σας ἀτοπήματα.

Αἰσθάνομαι τό χρέος-πρίν ἀπό κάθε
ἄλλη ἐπισήμανση-νά σᾶς διαβεβαιώσω,
ὅτι, μολονότι δέν ἔχει δοθεῖ ἡ εὐκαιρία
νά σᾶς γνωρίσω, μέ ἄμεση ἐπικοινωνία,
ἔχω γίνει ἀποδέκτης πολλῶν ἐγκωμίων
γιά τό πρόσωπό σας, πού μοῦ τὰ καταθέ-
τουν, συνεχῶς, κοινοί φίλοι. Καί ἡ πλη-
ροφόρησή τους μέ ἔχει πείσει νά σᾶς ἐγ-
γράψω στόν πίνακα τῶν ἰδιαίτερος ἀξια-
γάπητων συλλειτουργῶν μου.

Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ γεγονότος προ-
βληματίστηκα πολύ, ἄν ἔπρεπε νά ἀνα-
σκευάσω, μέ τό ἴδιο ἢ μέ παρεμφερές γλωσ-
σάριο, κάποιες ἀπό τίς «ὑπέρ τό μέτρο τῆς
εὐπρέπειας» ἐγκλήσεις σας καί κάποια ἀπό
τά προδήλως ἀστήρικτα ἐπιχειρήματά σας.
Δέν θά ἤθελα, μέ κανένα τρόπο, ἡ πρώτη
γραπτή ἐπικοινωνία μου μαζί σας νά ἐκ-
τραπεῖ στήν ἀντίκρουση λέξεων ὅπως «ἀ-
χάριστη συμπεριφορά», «ἥκιστα ἀγαπητι-
κοί χαρακτηρισμοί», «τοῦ πεῖται ἕνα ξερο-
κόμματο», «ὅσο γιά τή μαχαίριά», καί ὅποιες
ἄλλες παρόμοιες ἐκφράσεις, πού συνάντη-
σα στό κείμενο τῆς ἐπιστολῆς σας.

Τελικά ἀποφάσισα νά σᾶς ἀπαντήσω,
ἀφήνοντας κατά μέρος, «ὡς μή γραφεῖσες»
τίς πικρές ἢ ἀνεπίτρεπτες ἐκφράσεις σας.
Ἡ διαλεκτική μου θά εἶναι στεγνή, ἀπό
ἀπόσταση ψυχροῦ παρατηρητή. Καί θά ἐ-
δράζεται στήν πεποίθηση, ὅτι οἱ τυχόν ἀ-
στοχίες τῆς ἐπιχειρηματολογίας σας ὀφεί-
λονται σέ ἀτελῆ Ἐκκλησιολογική καί Ἱε-
ροκανονική κατάρτιση. Ὅτι, ἐξ αἰτίας τοῦ
γεγονότος, τῆς ὁλως πρόσφατης προσέ-
λευσής σας στήν ἱερωσύνη, δέν ἔχετε θη-
σαυρισμένη ἐπαρκή ἐμπειρία τῆς ἐκκλη-
σιαστικῆς δεοντολογίας καί δέν γνωρίζετε
τίς σταθερές, ἀδιαπραγμάτευτες δεσμεύ-
σεις, πού θέτουν οἱ Ἱεροί Κανόνες στή
διαχείριση καί στήν ἐπίλυση τῶν ἐμπλο-
κῶν, πού παρεμπíπτουν στή ζωή τῆς Ἐκ-
κλησίας μας.

1) Ξεκινῶ μέ μιὰ ἔνσταση, πού ἀποτελεῖ
καί συμβουλή σέ σᾶς, τό νεοχειροτονημέ-
νο λειτουργό: Ἀγαπντέ μου, πρίν λερώ-
σετε τό κείμενο τῆς πρώτης γραπτῆς σας
ἐπικοινωνίας μαζί μου μέ λέξεις ἢ καί φρά-
σεις τόσο φορτισμένες μέ «πάθος», θά
μπορούσατε, ἀκόμα καί τηλεφωνικά, νά
μοῦ ζητήσετε κάποιες ἐξηγήσεις, κυρίως
γιά τήν Ἱεροκανονική πτυχή τοῦ ὅλου θέ-
ματος. Ἄν τίς εἶχατε, ἴσως νά γράφατε
διαφορετικά.

2) Ἱστορεῖτε μέ θαυμασμό τό ποιμαντι-
κό ἔργο τοῦ Μητροπολίτη Κυρίλλου στό
νησί τῶν Κυθέρων. Αὐτό κανείς δέν τό ἀμ-
φισβητεῖ. Οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ τό ἀνε-
γνώρισαν. Καί τόν τίμησαν μέ τήν ἀγάπη
τους καί τήν ἀφοσίωσή τους. Κουρασμέ-
νοι καί ἀπδιασμένοι ἀπό τά ἐκκλησιαστικά
σκάνδαλα τοῦ παρελθόντος, διέκριναν τήν
ἀλλαγὴ καί ἐνθρόνισαν στίς καρδιές τους
τό νέο Μητροπολίτη τους. Ἀλλά, ἀκριβῶς,
αὐτό τό ἀνοιγμα τῆς καρδιάς τους καί ἡ
προσφορά ἀκέραινης τῆς ἐμπιστοσύνης
τους στό Μητροπολίτη Κύριλλο, τοὺς ἔκανε
νά συγκλονιστοῦν, νά σκανδαλιστοῦν καί
νά μεταστραφοῦν, ὅταν τόν εἶδαν νά προ-
δίδει τοὺς ὅρκους του, νά ἐγκαταλείπει
τήν πνευματική του οἰκογένεια, νά μαζεύει
τίς ἀποσκευές του καί νά μετοικεῖ σέ ἄλλη
μητροπολιτική στέγη. Τήν ἀπογοήτευση,
πού προκλήθηκε στήν κοινωνία τῶν Κυ-
θέρων ἀπό τή μετάθεση τοῦ Μητροπολίτη
Κυρίλλου δέν μπορῶ νά πιστέψω ὅτι τήν
ἀγνοεῖτε. Ἡ ἀφοσίωση τοῦ λαοῦ ἐγίνε πι-
κρία. Ἡ καύχηση τοῦ πληρώματος μετα-
ποιήθηκε σέ ντροπή. Ὁ Μητροπολίτης Κύριλ-
λος δέν εἶχε μήτε τήν ἔγκριση τῶν Ἱερῶν
Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας μας, μήτε τή
συγκατάθεση τῶν πνευματικῶν του παι-
διῶν νά περιφρονήσει τήν ἱερή ἀποστολή
του στό νησί τῶν Κυθέρων καί νά τραυ-
ματίσει τό ποίμνιο, πού τοῦ πρόσφερε τήν
καρδιά του.

3) Ὁμολογεῖτε, ὅτι καί σεῖς προσωπικά,

ένδεχομένως και κάποιοι άλλοι, συμβουλεύσατε τό Μητροπολίτη Κύριλλο νά ἀποδεχτεῖ τή μετάθεση, γιά νά προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του καί σέ ἄλλη, εὐρύτερη ἐκκλησιαστική ἐπαρχία. Σᾶς ἐρωτῶ: πού στηρικθήκατε, γιά νά εἰσηγηθεῖτε μιά τόσο κατάφωρη παραβίαση τῶν Ἱερῶν Κανόνων; Αὐτό, ἂν τό κάνατε, συνεπαρμένοι ἀπό φιλικό αὐθορμητισμό, συνιστᾷ τό μεγάλο, τό ἀσύγγνωστο λάθος σας. Περιφρονήσατε καί καταπατήσατε θεμελιωδῆ στατους Ἱερούς Κανόνες, πού ἀπαγορεύουν τή μετάθεση Μητροπολίτη ἀπό Ἑπαρχία σέ Ἑπαρχία καί παρωθήσατε τόν Μητροπολίτη Κύριλλο, πού τόν ἀγαπᾶτε καί τόν σέβεστε, νά ἐπιορκήσει, νά ἀθετήσῃ τοὺς ὅρκους του, πού τοὺς ἔδωσε κατενώπιον τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου καί «ἐν πληθούσῃ λατρευτικῇ συνάξει». Καί, σᾶς ὑπογραμμίζω, ὅτι οἱ Κανόνες τῶν Ἱερῶν Συνόδων μας, ὅχι μόνο ἀπαγορεύουν τή μετάθεση, ἀλλά ἐπιβάλλουν τή ποινὴ τῆς καθαιρέσεως στοὺς Ἀρχιερεῖς, πού ὑποκύπτουν στὸν πειρασμό καί δέχονται νά μετατεθοῦν. Καί τοὺς ἀπαγορεύουν «διά βίου» τήν προσέλευση στὴ Θεία Κοινωνία. Ἐπειδὴ εἴστε νέος στὴν ἱερωσύνη καί, ἐξ αἰτίας τῆς προηγούμενης, μακρᾶς θητείας σας στὸ ἱατρικὸ σπουδαστήριό, δέν προλάβετε νά σπουδάσετε, ὅσο θά ἔπρεπε, τήν Κανονικὴ τάξη τῆς Ἐκκλησίας μας, θά σᾶς συμβούλευα νά μελετήσετε, μέ προσοχή, τὴν εἰδικὴ πραγματεία τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιμανδρίτη Ἐπιφάνιου Θεοδωρόπουλου, ἐνός κληρικοῦ μέ μαρτυρημένη ἀγιότητα καί ἀδιαμφισβήτητη Θεολογικὴ παιδεία, γιά νά πληροφορηθεῖτε τὴν ἀπαξία τοῦ «μεταθετοῦ» καί τίς σοβαρὲς κυρώσεις, πού θεσπίζουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες γιά τοὺς «γυρολόγους» Ἐπισκόπους. Βέβαια, στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἡ ποδοπάτηση τῶν σχετικῶν Ἱερῶν Κανόνων ἔχει καταντήσῃ ρουτίνα. Καί τό «μεταθετό» ἔχει ἐξελιχθεῖ σέ γάγγραινα. Ἀκριβῶς

γί' αὐτό, ὅσοι ἀγαπούσαμε καί ἀγαποῦμε τό Μητροπολίτη Κύριλλο δέ θά θέλαμε ποτέ νά διολισθηῖ καί αὐτός σ' αὐτὴ τὴν ἐπιορκία. Ἐπικουρικά, σᾶς ἐσωκλείω καί ἓνα ἄλλο, ἐπικαιρο, ἐκκλησιαστικὸ ἐντυπο, τὸν «Ἰωάννη τὸ Βαπτιστή», γιά νά δεῖτε, πῶς κρίνεται καί ἀπὸ ἄλλους σοβαροὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἀναλυτὲς ἡ μετάθεση τοῦ Κυρίλλου.

4) Προσπαθεῖτε νά προωθήσετε τὴν ἄποψη, πὼς ὁ Μητροπολίτης Κύριλλος δέ διανοήθηκε ποτέ του νά ἐγκαταλείπει τό ποίμνιο τῶν Κυθήρων, πού τόν ἀγάπησε καί ὅτι ἡ μετάθεσή του ἦρθε, ὡς ἐπιταγή καί ὡς προσταγή ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἀμφισβητήσω, χωρὶς τὴν παραμικρὴ ἐπιφύλαξη, αὐτό τὸν ἰσχυρισμό. Γνωρίζω, ἀπὸ ἄμεση, προσωπικὴ ἐπικοινωνία μέ Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ὁ ἄλλοτε Μητροπολίτης σας Κύριλλος ἐξεστράτευσε γιά νά μαζέψῃ εὐνοίες καί ψήφους. Παρακάλεσε καί μάλιστα φορτικά, νά τοῦ δώσουν τὴν ψήφο τους γιά νά ἐγκαταλείπει τὰ Κύθηρα. Δέν εἶμαι σέ θέση νά γνωρίζω, ἂν σεῖς κάνατε τὸν κόπο νά ἐρευνήσετε καί νά ἐπαληθεύσετε τὴν ἀποκρίσιν τοῦ Κυρίλλου ἀπὸ μιά τέτοια ἐκστρατεία συλλογῆς ψήφων. Ἐγὼ σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι, πρὶν ἐπιτρέψω στὴ γραφίδα μου νά χαράξῃ μομφή, προσπάθησα νά συλλέξω ἀσφαλεῖς πληροφορίες.

5) Μέ πολλὴ λύπη, ἀλλὰ κατ' ἐπιταγὴ συνειδήσεως, πρέπει νά σᾶς πῶ, ὅτι ὁ ὀριστικὸς ἀποκλεισμός τοῦ Γιοσάκη ἀπὸ τὴ «θέση κλειδί» στὴν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση δέν πιστώνεται στὴ γενναία ἀντίσταση τοῦ Μητροπολίτη Κυρίλλου. Ὁ Κύριλλος, εἶναι γεγονός, ὅτι, ὡς μέλος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς περιόδου 2003-2004, ἀρνήθηκε νά δώσει ψήφο θετικὴ γιά τό διορισμό τοῦ Γιοσάκη στὴ θέση τοῦ γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Νομοκανονικῶν. Ἀλλὰ σταμάτησε ἐκεῖ. Δέν

τόλμισε νά διαμαρτυρηθεί δημόσια, γιά τήν ἐπιμονή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου νά ἀναβαθμίσει τό Γιοσάκν. Οὔτε ἔφερε τήν πεισματική εὐνοια τοῦ Χριστόδουλου πρός τό σκανδαλοποιό Γιοσάκν στή Συνέλευση τοῦ κυρίαρχου Σώματος τῆς Ἱεραρχίας. Κάλυψε μέ τή δειλία του καί μέ τή σιωπή του τή διαπλοκή τοῦ χρηματιστηρίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς διαφθορᾶς. Καί ἡ ἀτολμία του εἶχε καί συνέχεια. Ὅταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, ἄλλαξε προσωπεῖο καί αὐτοαναιρούμενος, ἄρχισε νά «ὀμνύει» καί νά δηλώνει στούς δημοσιογράφους, ὅτι δέν γνωρίζει προσωπικά τό Γιοσάκν καί ὅτι ἀπέρριψε τήν εἰσήγηση, πού τοῦ ἔγινε ἀπό παράγοντα τοῦ περιβάλλοντός του, νά τόν προωθήσει σέ ἐπιτελικές, συνοδικές ὑπηρεσίες, ὁ Κύριλλος δέ βρῆκε τό θάρρος νά βγεῖ καί νά ἀποκαταστήσει τήν ἀλήθεια. Σιώπησε καί πάλι. Κρύφτηκε στό καβούκι τῆς ἀτολμίας του. Συμβιβάστηκε μέ τήν ἀρχιεπισκοπική ὑποκρισία καί μέ τό ψέμα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι τό Γιοσάκν τόν ἐμπόδισε νά ἀναρριχηθεῖ στίς προνομιούχες διοικητικές θέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἡ σθεναρή καί δημόσια διαμαρτυρία δυό Μητροπολιτῶν, πού ἀνήκουν καί οἱ δυό στό στενό περιβάλλον τοῦ Χριστόδουλου, τοῦ Πειραιῶς Καλλινίκου καί τοῦ Αἰγιαλείας Ἀμβροσίου. Δέν πιστεύω νά ἀγνοεῖτε τό πύρινο δημοσίευμα τοῦ Ἀμβροσίου στό περιοδικό τῆς Μητροπόλεώς του. Ἀποκαλύπτει τίς ἀνυποχώρητες προθέσεις τοῦ Χριστόδουλου νά προωθήσει τό Γιοσάκν. Καί πληροφορεῖ τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα, ὅτι τό πραξικόπημα ἀναχαιτίστηκε, κυριολεκτικά τήν τελευταία στιγμή, ἐξ αἰτίας τῆς δυναμικῆς παρέμβασης τοῦ Καλλινίκου. Στό δημοσίευμα αὐτό ὁ Ἀμβρόσιος δέν κάνει καμμιά ἀναφορά σέ πρωτοβουλίες τοῦ Κυρίλλου. Λέτε νά τίς ἀγνοεῖ; Ἡ, τό πιθανότερο, τίς θεώρησε χαλαρές καί ἀναποτελεσματικές;

6) Μέ ἐπικρίνετε, ἐπειδή ἀμφισβήτησα τήν ἀναγκαῖα πληρότητα τοῦ θεολογικοῦ ὀπλισμοῦ τοῦ Μητροπολίτη Κυρίλλου. Θά μοῦ ἐπιτραπεί νά σᾶς ὑποβάλω ἓνα καί μόνο ἐρώτημα: Ὑπάρχει, ἄραγε καί δέν τό ἔχω ἀντιληφθεῖ, ἔστω καί ἓνα κείμενο, πού νά δημοσιοποιεῖ τίς ἀπόψεις τοῦ Μητροπολίτη Κυρίλλου πάνω στά τρέχοντα καί φλέγοντα ἐκκλησιαστικά προβλήματα; Κατά τήν ἐπταετία, πού στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο κάθεται ὁ Χριστόδουλος καί ὁ Κύριλλος εἶναι Μητροπολίτης, ἔχουν σημειωθεῖ στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τυφονικές ἀναστατώσεις. Πῶς τίς ἀντιμετώπισε ὁ Κύριλλος; Ἐχει φτάσει σέ σᾶς μιὰ ὑπεύθυνη ἀνακοίνωσή του στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας ἢ στή Διάρκή Ἱερά Σύνοδο; Καί πέρα ἀπό ὅλα αὐτά, μπορείτε νά βεβαιώσετε ὅτι ἔχει ἐμπλουτιστεῖ ἡ σύγχρονη θεολογική καί ἐκκλησιολογική βιβλιοθήκη, μέ ἓνα καί μόνο σύγγραμμα τοῦ Κυρίλλου; Ἄν, πράγματι, κάτι ὑπάρχει ἀπό αὐτά καί ἐγώ τό ἀγνόησα ἢ τό περιφρόνησα, εἶμαι ἔτοιμος νά ζητήσω συγγνώμη. Ἄν, ὅμως, δέν ὑπάρχει;...

7) Ὅσο γιά τήν προσφορά τῆς ψήφου του στό ταμεῖο τῆς διαπλοκῆς, σεῖς μπορείτε νά ἀμφιβάλλετε καί νά ἐπικαλεῖσθε τή «μυστικότητα» τῆς ψηφοφορίας, ἀλλά ἐγώ εἶμαι σέ θέση νά σᾶς ἐπιδείξω ντοκουμέντο, πού κραυγάζει καί πού εἶναι καυτό. Πρόκειται γιά τήν ἀθωωτική ψήφο, πού χάρισε στόν Μητροπολίτη Μπεζενίτη, στόν Ἐπίσκοπο μέ τά χίλια σκάνδαλα καί μέ τίς χίλιες, παμπόνηρες, διασυνδέσεις. Σᾶς εἰσηγοῦμαι, νά διαβάσετε τήν ἀπόφαση τοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, πού ὑπογράφεται, φαρδιά-πλατιά καί ἀπό τόν Κύριλλο καί πού στέλνει ὅλα τά σκάνδαλα τοῦ Μπεζενίτη στό Συνοδικό Ἀρχεῖο. Ἡ σκηνοθεσία τῆς ἀρχιεπισκοπῆς εἶναι, ἀναμφίβολα, ἐμπνευση καί σκοτεινό ἐπίτευγμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου. Ἡ διεκπεραίωση, ὅμως, συντελεστή-

σας προκάλεσε μεγάλη πικρία, ἐκτός τῶν ἄλλων καί ἡ ἐκ μέρους μου «ἀχάριστη συμπεριφορά πρὸς ἓνα ἄνθρωπο, πού ἦταν θιασώτης» τῶν ἀπόψεών μου καί πιστό πνευματικό τέκνο τοῦ σεβ. Θεσσαλιώτιδος Κωνσταντίνου. Μοῦ καταλογίζετε, δηλαδή, ἀχάριστη συμπεριφορά στὸν Κύριλλο, πού εἶναι φίλος καί θιασώτης τῶν ἀποψεών μου. Καί σὰς ρωτῶ: Ὡς δὲν ἦταν φίλος μου καί θιασώτης τῶν ἀποψεών μου, θὰ εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρίνω τίς συμπεριφορές του καί νὰ τὸν στιγματίσω γιὰ τὴν παραβίαση τῶν Ἱερῶν Κανόνων; Τώρα δὲν τὸ ἔχω τὸ δικαίωμα αὐτό, λόγω τῆς φιλίας; Ὅμως, ἀγαπητέ μου πρωτοπρεσβύτερε, ἂν τὸ κριτήριό μου, κατὰ τὴ διερεύνηση καί τὴ «διάγνωση» τῆς πράξης τοῦ Κυρίλλου ἦταν ἡ φιλική ἢ ἡ ἐχθρική στάση του ἀπέναντί μου, τότε θὰ ἤμουν ἔνοχος ἐγκληματικῆς συμπεριφορᾶς. Θὰ ἔπρεπε νὰ δικαστῶ καί νὰ καταδικαστῶ γιὰ τὴ διάπραξη τοῦ ἐγκλήματος τῆς μεροληψίας. Ἡ μεροληψία τυφλῶνει. Κρίνει, δικάζει καί καταδικάζει, μὲ κλεισμένα τὰ μάτια. Ἀμνηστεύει τὸ φίλο καί καταδικάζει τὸν ἀντίπαλο. Μεταποιεῖ τὴν ἀσχήμια σὲ ὁμορφιά καί τὴν ἀθωότητα σὲ βαρύτατη ἔνοχη. Μέσα στὴν Ἐκκλησία, κανένας μας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴ δρομολογεῖ στὶς κρίσεις του ἢ στὶς ἐπικρίσεις του. Μήτε ἐγώ, μήτε ὁ πρωτοπρεσβύτερος-για-τρός, μήτε καί ὁ νεωκόρος τοῦ τελευταίου χωριοῦ τῆς Ὁρθόδοξης οἰκουμένης.

Ἐπιτρέψτε μου, μέ τήν ὁλοκλήρωσιν
τῆς ἀπάντησός μου, νά σᾶς εὐχνηθῶ νά
ἀσκήσετε μακρά καί γόνιμη Ἱερωσύνη, μέ
ἀταλάντευτη πιστότητα στούς Ἱερούς Κα-
νόνας τῆς Ἐκκλησίας μας καί μέ τό βλέμ-
μα καθηλωμένο στίς ἀγιασμένες φυσιο-
γνωμίες τῶν Πατέρων μας.

Μέ τήν ἀγάπην τοῦ Κυρίου μας
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Πολύ πρόσφατα εκδόθηκε από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη 'Ανεξάρτητη 'Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, όπως και σέ άλλο σχολίο μας τό επισημάναμε, μιά πολύ σπουδαία απόφαση. Εΐναι ή 25 τής 12.4.2005. Μέ τό πολύ ένδιαφέρον σκεπτικό της άντιμετωπίζεται μέχρι πού μπορεί νά φθάσει ό υπεύθυνος έλεγχος προσώπων, πού άσκούν όποιοδήποτε «δημόσιο λειτουργημα» και γιά ποιούς και από πού άρχίζουν τά άπαραβίαστα προσωπικά δεδομένα. 'Η απόφαση αυτή εκδόθηκε μέ άφορμή όσα φοβερά και τραγικά έκτυλίχθηκαν κατά τό πολύ πρόσφατο παρελθόν στό χώρο της δικαιοσύνης και της διοίκησης της 'Εκκλησίας.

'Αναφερόμενα στόν πολύ ευαίσθητο χώρο της 'Εκκλησίας τά μέλη της 'Ανεξάρτητης αυτής 'Αρχής στάθηκαν στό ύψος τών περιστάσεων και, μέ βαθύ αίσθημα ευθύνης και σοβαρότητας, δέχθηκαν ότι «*Τό δικαιολογημένο ένδιαφέρον καλύπτει και έκδηλώσεις δημοσίων προσώπων...*». Εϊδικότερα, γιά τίς ιδιόρρυθμες συμπεριφορές 'Ιεραρχών ή παραπάνω 'Αρχή, χρησιμοποιώντας αυστηρότερο σκεπτικό, δέχεται ότι «*Η έννοια του προσωπικού βίου τών 'Ιεραρχών έχει συρρικνωθεΐ εξαιρετικά από τόν συνδυασμό της έφαρμογής σ' αυτούς τών 'Ιερών Κανόνων, ως ειδικής αυτόνομης νομοθέτησης... Μέ άλλες λέξεις οί παρατεθεισες έκδηλώσεις 'Ιεραρχών δέν υπάγονται στην προσωπική τους ζωή, αλλά συνιστούν τμήμα του έλεγχόμενου από τόν τύπο δημόσιου βίου τους...*». Καί καταλήγει

τό κείμενο: «Εΐναι άπολύτως άναγκαία και δικαιολογημένη ή αύτούσια προβολή τών επίμαχων ήχητικών στοιχείων πού καλύπτουν πράξεις και έκδηλώσεις Μητροπολίτη, οί όποιες... δέν καλύπτονται από τήν ιδιαίτερη προστασία της προσωπικής ζωής...».

Αυτά δέχθηκε μέ τήν άπόφασή της ή 'Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Καί καλώς τά τοποθέτησε μπροστά στό «τσουνάμι» τών άθλιότητων, πού ξέσπασε.

Ποιά, όμως, ύπήρξε ή αντίδραση της διοίκησης της 'Εκκλησίας σ' αυτή τήν τόσο ένδιαφέρουσα άπόφαση; Έδω θά βρεθούμε μπροστά σέ μιά τραγική και θλιβερή πραγματικότητα. 'Η 'Εκκλησία της 'Ελλάδος υπό τήν έπίσημη ιδιότητά της υπέβαλε ή ίδια και όχι μεμονωμένα πρόσωπα, στίς 2.6.2005 «ΑΙΤΗΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ» στην ίδια 'Αρχή ζητώντας, 'Ακουσον! 'Ακουσον!, τήν άνάκληση της παραπάνω 25/12.4.2005 άπόφασης και τήν επανεξέταση της ύπόθεσης. Τό κείμενο, έπεξεργασμένο από τό νομικό έπιτελείο της 'Εκκλησίας και ύπογραφόμενο από τόν «πληρεξούσιο δικηγόρο» (δέν άναγράφεται τό όνομά του) δημοσιεύεται στό έπίσημο περιοδικό 'Εκκλησία» του μηνός 'Ιουλίου 2005, σελ. 560.

Δέν θά άναφερθούμε σέ όλο τό κείμενο. Θά σταθούμε όμως χαρακτηριστικά σέ όρισμένες σκέψεις πού άναπτύσσονται στην περίφημη αυτή άνακλητική αίτηση και θά τίς παραθέσουμε αυτούσιες:

«*Συμπέρασμα 1°: 'Ο Μητροπολίτης δέν εΐναι... δημόσιο πρόσωπο*»... «*Συμπέρασμα 2°: 'Εφ' όσον ό Μητροπολίτης δέν εΐναι δημόσιο πρόσωπο, δέν άσκει "δημόσιο λειτουργημα"*»... «*2. Εϊδικώς ως πρός τά προσωπικά δεδομένα του Μητροπολίτου... έν ούδεμιά περιπτώσει δύνανται νά θεωρηθούν ότι "συνδέονται μέ τήν άσκηση δημοσίου λειτουργήματος", διότι πρόκειται περί δεδομένων άναφερομένων εις άυστη-*

ρως προσωπικήν (όμοφυλοφιλικήν)(!!) συμπεριφοράν παντελώς (!) άσχετον προς την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος...».

Αυτά υποστηρίζονται, χωρίς κανένα νομικό, κανονικό και ήθικό έρεισμα, από την Έλλαδική Έκκλησία. Προβάλλεται δηλαδή, με άλλα λόγια, από την επίσημη Έκκλησία ότι οι Μητροπολίτες δεν είναι δημόσια πρόσωπα («Συμπέρασμα 1^ο»!) και κατά συνέπεια δεν άσκοϋν (καί) δημόσιο λειτουργήμα («Συμπέρασμα 2^ο»!).

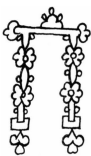
Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι, όσα παραπάνω παρατέθηκαν ως άπόψεις της Έκκλησίας, έρχονται σε πρόδηλη αντίθεση και αντίφαση με τον ίδιο τον τίτλο, πού τό νομικό έπιτελείο της Έκκλησίας χρησιμοποιεί στην επίμαχη ανακλητική αίτηση. Επιγράφεται δηλαδή ή αίτηση αυτή με την έξης χαρακτηριστική ένδειξη: «Του ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ της Έκκλησίας της Ελλάδος νομίμως εκπροσωπούμένου». Η ίδια δηλαδή ή Έκκλησία δέχεται ότι, στη νομική συγκρότηση του κρατικού σχηματισμού και κατά τό κρατούν ιδιόρρυθμο σύστημα τών σχέσεων Έκκλησίας και Κράτους, ή Έκκλησία της Ελλάδος είναι Ν.Π.Δ.Δ.

Άλλά αυτό δεν ήταν άπαραίτητο νά μάς τό πεί ή νομική έκπροσώπηση της Έκκλησίας. Αυτό τό προβλέπει ό ίδιος ό Καταστατικός Χάρτης της Έκκλησίας της Ελλάδος (Ν. 590 / 1977), ό όποιος άποτελεί μεταπολιτευτικό κείμενο, τό όποίο ή ίδια ή τότε διοίκηση της Έκκλησίας κατάρτισε και προώθησε στη Βουλή προς ψήφιση. Στην παράγραφο λοιπόν 4 του άρθρου 1 του νόμου αυτού όρίζεται ότι: «Κατά τας νομικάς αυτών σχέσεις ή Έκκλησία της Ελλάδος, οί Μητροπόλεις... είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου». Τό Άνώτατο Άκυρωτικό Δικαστήριο (Σ.τ.Ε.), έν όψει τών νομοθετικών αυτών ρυθμίσεων, με πάγια νομολογία και ειδικότερα με την 1571 / 1985

άπόφαση της Όλομελείας του (είσηγητής ό τότε Σύμβουλος Άναστάσιος Μαρίνος) δέχθηκε ότι ό Μητροπολίτης συγκεκριμένης Μητρόπολης άποτελεί «όργανο διοικήσεως», δηλαδή δημόσιο όργανο, άφενός, γιατί μετέχει στη διοίκηση του Ν.Π.Δ.Δ. πού είναι ή Έκκλησία της Ελλάδος και άφετέρου γιατί προΐσταται άλλου Ν.Π.Δ.Δ. πού είναι ή κατ' ιδίαν Μητρόπολη. Με βάση λοιπόν τά άναμφισβήτητα αυτά νομοθετικά και νομολογιακά δεδομένα ό κάθε Μητροπολίτης άποτελεί δημόσιο πρόσωπο και περαν από τά ποιμαντικά και τελετουργικά του καθήκοντα άσκει και ιδιαίτερο «δημόσιο λειτουργήμα». Συνέπεια τούτου είναι ότι οι ιδιόρρυθμες συμπεριφορές Ίεραρχών ως δημοσίων οργάνων, πού άπτονται και του ήθικού τους βίου, δεν υπάγονται στά άπαραβίαστα προσωπικά δεδομένα της ζωής τους, αλλά συνιστούν τμήμα του έλεγχόμενου δημόσιου βίου, όπως πολύ όρθά δέχθηκε με την άπόφασή της και ή Άρχή Π.Δ.Π.Χ. παρά τίς σκόπιμες άντιρρήσεις της Έκκλησιαστικής ήγεσίας.

Και όσα παραπάνω έκτέθηκαν άνάγονται άσφαλώς στη νομική θεώρηση του ζητήματος. Άλλά άς ξεχάσουμε και άς παραμερίσουμε γιά λίγο τίς νομικές θεωρήσεις και τοποθετήσεις, οι όποιες άλλωστε πολύ λίγο ένδιαφέρουν τον εϋσεβή μας λαό, ό όποιος άγωνιά και προβληματίζεται από τά συμβαίνοντα, και άς άντιμετωπίσουμε τό θέμα με ύπευθυνότητα και σοβαρότητα. Μέσα σε καθαρά έκκλησιαστικά πλαίσια. Και από τη θέση αυτή θά διαπιστώσουμε ότι είναι πράγματι τραγικό και έντονα άνησυχητικό τό φαινόμενο, ή διοικούσα Έκκλησία νά προσπαθεί με σκόπιμες μεθοδεύσεις και παράξενες θεωρήσεις νά καλύψει ιδιόρρυθμες και μάλιστα όμοφυλοφιλικές συμπεριφορές Ίεραρχών, όπως τούτο στό κείμενο της ανακλητικής αίτησης ρητώς έξειδικεύεται (βλ. παράγ. 2, σελ.

Δόγμα καί ἦθος

ρωτοπρεσβύτερος μέ φήμη καλοῦ ἐξομολόγου καί ἔντονη δραστηριότητα στόν ἀγώνα κατά τῶν αἱρέσεων, μᾶς εἶχε κάποτε κατηγορήσει ὡς σκανδαλοθῆρες, πού μόνη μας ἔγνοια ἔχουμε νά σπηλιτεύουμε ἠθικές ἐκτροπές κληρικῶν, ἀντί νά φροντίζουμε γιά τή σωτηρία μας. Εἶχε μάλιστα ἀναφέρει τό προσωπικό του βίωμα, ὅταν συλλειτουργήσε μέ ἱερέα, ἐμφανῶς θηλυπρεπή. Προσευχήθηκε, ὅπως εἶπε, ἔντονα νά κρατηθεῖ σέ πνευματική ἀνάταση. Ἦταν, κατέληξε, ἡ καλύτερη λειτουργία, πού εἶχε κάνει μέ χρι τότε! Θυμηθήκαμε τό γεγονός αὐτό, ὅταν πρόσφατα εἶδαμε τόν Καθηγητή Πανεπιστημίου Πρωτοπρεσβύτερο π. Θεό-

561) καί ἐπὶ πλέον νά ἀνέχεται αὐτές τίς καταστάσεις παρά πᾶσα ἐκκλησιαστική, κανονική, ἠθική καί λογική τάξη. Ἀποτελεῖ πράγματι νοσηρό καί ἀνησυχητικό φαινόμενο, νά δέχεται ἡ Ἐκκλησία μας καί νά προβάλλει ἐπισήμως ὅτι ὁ Μητροπολίτης δέν εἶναι δημόσιο πρόσωπο καί δέν ἀσκεῖ (καί) δημόσιο λειτούργημα καί κατά συνέπεια ἡ αὐστηρῶς προσωπική του ζωή (βλ. κατά τό κείμενο καί ἡ «ὁμοφυλοφιλική») εἶναι «ΠΑΝΤΕΛΩΣ» ἄσχετη μέ τήν ἄσκηση δημοσίου λειτουργήματος. Καί εἶναι ποτέ δυνατόν ἓνα τέτοιο κείμενο νά προέρχεται, κατά τήν στήν ἐπικεφαλίδα ἔνδειξή του, ἀπό τήν ἐπίσημη Ἐκκλησία καί νά ζητεῖται μ' αὐτό ἡ ἀνάκληση ὁσων, μέ βαθύ αἶσθημα εὐθύνης καί μέ σεβασμό τόσο στίς εὐαισθησίες τοῦ λαοῦ μας, ὅσο καί στίς εἰδικά ἐπικαλούμενες ἐπιταγές τῶν Ἱερῶν Κανόνων (βλ. σελ. 10, πράγρ. πρώτη), δέ-

δωρο Ζήση, δεινό πολέμιο καί αὐτόν τῶν αἱρέσεων, νά γράφει, μετά τόν διωγμό του ἀπό τήν ἐκκλησιαστική ἀρχή: «Ὡς συνέπεια τῆς χαλαρώσεως στοῦ δόγμα, στήν πίστη, προέκυψε καί ἡ χαλάρωση στά ἦθη... πρό παντός ἡ ἐμπολίτευση μέσα στοῦ σώματος τοῦ ἱερατείου τῆς φοβερῆς ἁμαρτίας τοῦ Σοδομισμοῦ, τῆς ὁμοφυλοφιλίας» (Ὁρθόδ. Τύπος 5/8/05).

Πολλοί Ἀρχιερεῖς, σέ περιόδους ἐμφανίσεως σκανδάλων «φιληδονίας καί φιλοχρηματίας» στούς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, προσπαθοῦν νά τά ὑποβαθμίσουν, μέ τό ἐρώτημα: τί εἶναι πιό σημαντικό, τό δόγμα ἢ τό ἦθος; Γιά νά ἐπιχειρηματολογήσουν στή συνέχεια: κακοδοξία σημαίνει αἵρεση, ἄρα, καλύτερα νά εἶναι κανεῖς ἀνήθικος παρά αἱρετικός. Στό ἴδιο ἐπιχείρημα ἀναπαύονται καί ἀπλοϊκοί ἱερωμένοι, πού δέν θέλουν νά ἔλθουν σέ ἀντίθεση μέ τόν Ἐπίσκοπό τους, πρόσωπο συχνότατα διαβλητό, ἢ ἀπρόθυμο νά καταπιαστεῖ μέ τό αὐτονόμο γι αὐτόν καθῆκον, τήν κάθαρση

χῆθηκε ὁμόφωνα ἡ ἀρμόδια συνταγματικά κατοχυρωμένη, Ἀνεξάρτητη Ἀρχή (25/2005), ἡ ὁποία μάλιστα συγκροτεῖται μόνο ἀπό λαϊκά μέλη;

Κάποτε πρέπει νά ἀνανήψουμε. Καί νά ἀντιληφθοῦμε, καί νά συνειδητοποιήσουμε, ὅτι ἡ ζημία, πού γίνεται στοῦ ποίμνιο καί εἶναι ἡ κατάληξη ὅλων αὐτῶν τῶν θλιβερῶν καταστάσεων, εἶναι βαρύτατη. Νά ἐλέγξουμε τά ἐπιτελεῖα, τά περιβάλλοντα καί τοὺς συνεργάτες μας. Γιατί, ἂν μᾶς φοβίζει καί μᾶς προβληματίζει ὁ ἐπανελθὼν στό προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητας χωρισμός Ἐκκλησίας καί Κράτους, θά πρέπει πολύ περισσότερο νά μᾶς φοβίζει καί νά μᾶς συνταράσσει ὁ χωρισμός τοῦ πληρώματος ἀπό τήν ἐκκλησιαστική του διοίκηση. Καί ἓνας τέτοιος χωρισμός (θά) εἶναι ὀλέθριος.

του ἐκκλησιαστικοῦ περιβάλλοντος. Γενικά, ὑπάρχουν πρόσωπα μέ τίλους θεολογικῆς αὐθεντίας ἢ μεγάλης ἀσκήσεως, πού δείχνουν ἀνοχή στήν ἀνηθικότητα, ἐνῶ πολεμοῦν μέ σφοδρότητα κάθε ὑποτιθέμενη δογματική ἐκτροπή στό λόγο ἢ στή πράξη τῶν ἄλλων. Γιά ὅλους αὐτούς, τό διαζύγιο τοῦ δόγματος ἀπό τό ἥθος ἀποτελεῖ βολικό μέσο παρακάμψεως τῆς ζοφερῆς πραγματικότητας ὡς πρός τό ἔλλειμμα ἥθους σέ πάρα πολλούς κρατοῦντες στήν Ἐκκλησία.

Τό χριστιανικό ἥθος ὁρίζεται ἀπό τό Νόμο τοῦ Θεοῦ καί τούς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Ὅρίζεται, χωρίς νά περιορίζεται μέσα στά τυπικά πλαίσιά τους. Τό ἐνθεο ἥθος συνιστᾷ μία πορεία ἀγαπητικῶν υπερβάσεων. Ὅταν ρώτησαν τόν Κύριο ποιὰ εἶναι ἡ πιό σπουδαία ἐντολή στό μωσαϊκό νόμο, Αὐτός δέν ἀνέφερε τό αἶτημα γιά ὀρθή πίστη, ἀλλά γιά μία ἄλλη περιεκτική ἀρετή. Εἶπε: «*Ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καί ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καί ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καί μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δέ ὁμοία αὐτῇ, ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὁλος ὁ νόμος καί οἱ προφῆται κρέμονται*» (Ματθ., κβ' 37-41). Ἀντί νά ὑποδείξει μία ἐντολή, ὅπως ρωτήθηκε, ὁ Κύριος ἀνέφερε δύο. Ἐδесе σφικτά δύο ἐντολές τῆς Πεντατεύχου γιά νά συνθέσει τή μία μεγάλη ἐντολή τῆς ἀγάπης, πού κινεῖται σέ δύο ἄξονες, ἓνα πρός τό Θεό καί ἓνα πρός τόν ἄνθρωπο. Ἄξονες ἱεραρχημένους (πρῶτα ὁ Θεός, μετά ὁ πλησίον), διακριτούς (ἄλλη ἡ ἀγάπη πρός τό Θεό, ἄλλη πρός τόν πλησίον), ἀλλά καί ἀχώριστους (ὅπως ὁ ἥλιος καί οἱ ἀκτίνες του, πού φωτίζουν τόν κόσμο). Πίστη πρός τό Θεό δέν σημαίνει ἀπλή ἀποδοχή τῶν δογματικῶν διατυπώσεων περί Θεοῦ καί τῶν ἐνέργειών Του. Τό κέντρο βάρους τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐδράζεται στήν ἐπι-

στοσύνη καί στήν ἄνευ ὁρίων ἀγαπητική ἐκούσια παράδοση τοῦ πιστοῦ στήν αὐθεντία τοῦ Θεοῦ, στό θεῖο θέλημα. Ἀπό αὐτό ἀπορρέει, καί ἀπό αὐτό ὀριοθετεῖται καί τό ὑπαρξιακό αἶτημα γιά τόν πιστό, ἡ ἀγάπη πρός τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τόν ἄνθρωπο.

Τό κατά Θεόν ἥθος εἶναι ἄθλημα καθάρσεως, πού προσελκύει τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί ὁδηγεῖ «*εἰς τήν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ*» (Ρωμ. ν', 21). Ὑπερβάσεως, ὅχι ἀνοχῆς τῶν παραβάσεων Νόμων καί Κανόνων. Δέν μπορείς νά ἀνέχεσαι τήν ἀνηθικότητα καί νά διατείνεσαι ὅτι ἔχεις ὀρθή πίστη. Λές, πιστεύεις ὀρθοδόξως στό Θεό καί σχετικοποιεῖς τήν Αὐθεντία, πού ἐνέπνευσε Νόμους καί Κανόνες, ὡς ὁροθέσια ἥθους; Ἡ σχετικοποίηση αὐτή συνιστᾷ ὅχι μόνο ἠθική, ἀλλά καί δογματική ἐκτροπή. Ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ρωτᾷ (Ρ. Γ. 72, 340, σέ νεοελληνική ἀπόδοση): Τό νά νομίζει κανεὶς ὅτι «ὁ τῶν ὅλων Θεός» ἔχει μετατραπεῖ καί δέν θέλει πιά τό ἀγαθό, ἀλλά τό κακό, δέν ἀγαπᾷ πιά τήν τήρηση τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἀποδέχεται «*τούς τῆς φανυλότητος ἐραστάς*», αὐτό, δέν δείχνει ἄγνοια, μᾶλλον δέ στρέβλωση τῆς πίστεως; Δέν εἶναι «*ἀνόσιον παντελῶς*», πλήρες μέγιστης κακοδοξίας («*τῆς ἀνωτάτω δυσσεβείας μεμεσιωμένον*»); Ἐνας ἄλλος δέ Ἀλεξανδρινός, τῆς ἴδιας ἐποχῆς, ὁ Δίδυμος ὁ Τυφλός, συνδέει ἄρρηκτα κακοδοξία καί ἀνηθικότητα, τίς ὁποῖες καί θεωρεῖ ἀπόρροιες τῆς ἐλλείψεως φόβου Θεοῦ: «*Οὐ γενήσουσι πονηροὶ ἀρετάς καί δόγματα ὀρθά (ταῦτα γάρ ἐστὶ γεννήματα τῆς ψυχῆς) διὰ τό μή φοβεῖσθαι αὐτούς τόν Κύριον*» (PG 39 1640).

Σέ ἓνα κείμενό του ὁ ἐκκλησιαστικός συγγραφέας τοῦ τέλους τοῦ 2ου μ. Χ. αἰῶνα Ἰππολύτος, μιλώντας πάνω στό «*Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τήν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν*» (Ματθ. κε' 34), προσφωνεῖ τούς «*εὐλογημένους*» καί λέγει, (τό κείμενο σέ

νεοελληνική απόδοση με υπογραμμίσεις δικές μας): «Σεῖς, πού δέν δώσατε σημασία στόν πλοῦτο, πού ἐλεήσατε τόν φτωχό, πού βοηθήσατε τούς ὀρφανούς, πού συντρέξατε τίς χῆρες, πού περιμαζέψατε ὅσους διψοῦν, πού ντύσατε τούς γυμνοὺς, πού ἐπισκεφθήκατε τούς ἀσθενεῖς, πού στηρίζατε τούς φυλακισμένους, πού συντρέξατε τούς τυφλοὺς, πού φυλάξατε ἄθραυστη τὴ σφραγίδα τῆς πίστεως, πού συναθροίξετε στίς Ἐκκλησίες, πού ἀκοῦτε τίς γραφές, πού ποθήσατε τὰ λόγια μου, πού τηρήσατε τὸ Νόμο μου μέρα καί νύχτα, πού κακοπαθήσατε μαζί μου, σάν καλοὶ στρατιῶτες θέλοντας νά ἀρέσετε σέ Μένα, τόν οὐράνιο Βασιλέα» (PG, 10, 8). Στή Γραφή, οὔτε ἡ ἀσέβεια, οὔτε ἁμαρτία εἶναι ἀνεκτές στό Θεό. «Οὐκ ἐντειλάτο οὐδενί ἀσεβεῖν καί οὐκ ἔδωκεν ἄνεσιν οὐδενί ἁμαρτάνειν» (Σοφ. Σειρ. ιε' 20). Ἀντίθετα, προβάλλεται ὡς πρότυπο ὁ Κύριος, ἡ ἀναμαρτησία τοῦ Ὁποίου ἀποτελεῖ δόγμα ὀρθοδόξου πίστεως: «Ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς Ἰχνεσιν αὐτοῦ (τοῦ Κυρίου). ὅς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδέ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. γ' 31-23). Ἡ ἀνθηκότητα ἀνθρώπων, ἀκόμα καί ἂν θεωροῦνται πιστοί, προκάλεσε πάντοτε βδελυγμία στους Ἀγίους. Λέγει ὁ Χρυσόστομος: «βδελυγμία ἁμαρτωλῶν θεοσέβεια» (PG 64 824). Καί ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «Μισῶ διδάγμαθ', οἷς ἐναντίος βίος» (PG 37, 1168-1169). Μισῶ, τήν (ὀρθή) διδασκὴ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἀντίθετα πρὸς αὐτήν.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δέν τρέφει ψευδαισθήσεις. Μετά τήν πτώση τῶν Πρωτοπλάστων, ὅλοι οἱ θνητοὶ εἴμαστε ἁμαρτωλοί. «Οὐκ ἔστι ποιῶν χρησιότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός» (Ρωμ. γ' 12). Παρά ταῦτα δέν ἐγκαταλείπει ὁ Θεός τόν πεπτωκότα κόσμο. Γι αὐτόν ἤλθε στή γῆ, σταυρώθη-

κε καί ἀναστήθηκε. Γι αὐτόν ἔχτισε τήν Ἐκκλησία Του, τήν Ὅποία τρέφει μέ τό αἷμα καί τό ὕδωρ τῆς νυγείσης πλευρᾶς Του. Προσεγγίζει τόν ἁμαρτωλό, ὅσο ἁμαρτωλός καί ἂν εἶναι, καί τόν καλεῖ κοντά του, στή σωτηρία. Καί τόν δέχεται, ὑπό ἓνα, ὅμως, ὄρο: ὅτι δέν θά «βλασφημεῖ» κατά τοῦ Πνεύματος. Πού σημαίνει ὅτι δέν θά ὑποστηρίξει τὰ ἀντίθετα ἀπ' ὅ,τι τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐθέσπισε στίς Γραφές καί στήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Ὅτι δέν θά διαχωρίζει καί δέν θά ἀξιολογεῖ κατά τό δοκοῦν τό Νόμο καί τούς Κανόνες. Ὅτι δέν θά θεωρεῖ ἀνεκτό καί δέν θά στηρίζει ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία ἐθέσπισε ὡς βδελυγμα. Γιατί, ἀθετώντας τὰ θέσμια τοῦ Πνεύματος σέ σχέση μέ τήν ἁμαρτία, καταργεῖ τή συναίσθηση τῆς ἁμαρτωλότητας. Ἄρα εἰσάγει τήν ἀμετανοοσία. Διαλύει τήν Ἐκκλησία κατά τρόπο προτεσταντικό βασιζοντας τή θεοσέβεια σέ μόνη τήν πίστη. Ἡ διδασκὴ τῆς Παραδόσεως εἶναι ξεκάθαρη: Ἡ κακοδοξία ὁδηγεῖ σέ ἀνηθικότητα, ἀλλά καί ἡ ἔμμονη ἀνηθικότητα ταυτίζεται πρὸς ἀκραία κακοδοξία.

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X